

Lagrådsremiss

Ökad insyn i ägandet av radio- och tv-företag

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 5 maj 2022

Jeanette Gustafsdotter

Helena Swenzén
(Kulturdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås ändringar i radio- och tv-lagen (2010:696). Kretsen av leverantörer av medietjänster som enligt denna lag ska se till att mottagare av deras tjänster har tillgång till viss information ska utökas till att även omfatta leverantörer av medietjänster som sänder sökbar text-tv, kommersiell radio, ljudradio där inget tillstånd krävs och ljudradio där regeringen meddelar tillstånd samt tillhandahåller beställradio som finansieras med public service-avgiften. Den information som ska lämnas ska utökas till att också avse information om leverantörens ägare och ägarstruktur. Myndigheten för press, radio och tv ska ha tillsyn över att leverantörer följer kravet på information om ägarförhållanden. Myndigheten ska även få besluta om sanktion om bestämmelsen inte följs.

Ändringarna i radio- och tv-lagen och vissa relaterade ändringar i lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster föreslås träda i kraft den 1 mars 2023.

Innehållsförteckning

1	Beslut	3
2	Lagtext	4
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster	4
2.2	Förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696)	5
3	Ärendet och dess beredning	8
4	Information om ägarförhållanden	8
4.1	Ökad insyn i leverantörers ägarförhållanden	8
4.2	Kretsen av leverantörer som ska lämna information utökas	11
4.3	Leverantören avgör hur information ska hållas tillgänglig	15
4.4	Tillsyn och sanktion när information inte lämnas	18
5	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	21
6	Konsekvenser	21
6.1	Konsekvenser för företag	21
6.2	Konsekvenser för det allmänna	23
6.3	Konsekvenser för enskilda	24
6.4	Bedömningar i övrigt	25
6.5	Bedömning av förslagen i förhållande till de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen	25
7	Författningskommentar	25
7.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster	25
7.2	Förslaget till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696)	26
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian	30
Bilaga 2	Promemorians lagförslag (delar av)	31
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna – promemorian	33
Bilaga 4	Lagförslaget i utkastet till lagrådsremiss	34
Bilaga 5	Förteckning över remissinstanserna – utkastet till lagrådsremiss	38

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationshällets tjänster,
2. lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696).

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster

Häri genom föreskrivs att 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §¹

När en tjänsteleverantör tillhandahåller informationssamhällets tjänster ska leverantören ge information om sitt namn, sin adress i etableringsstaten och sin e-postadress samt i förekommande fall

1. organisationsnummer,
2. registreringsnummer för mervärdesskatt, och
3. behörig tillståndsmyndighet.

Om en tjänsteleverantör bedriver reglerad yrkesverksamhet ska informationen även omfatta uppgifter om

1. yrkestitel och den stat där denna erhållits,
2. den yrkesorganisation eller liknande där tjänsteleverantören är registrerad, och
3. de bestämmelser som är tillämpliga på yrkesverksamheten och sättet att få tillgång till dem.

Informationen ska finnas tillgänglig för tjänstemottagare och myndigheter på ett enkelt, direkt och stadigvarande sätt.

I fråga om leverantörer av beställ-tv gäller även 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen (2010:696).

I fråga om leverantörer av beställ-tv och leverantörer av beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst gäller även 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen (2010:696).

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2023.

2.2 Förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696)

Härigenom föreskrivs i fråga om radio- och tv-lagen (2010:696)

dels att 2 kap. 1 §, 16 kap. 3 och 4 §§, 17 kap. 3 § och 20 kap. 4 § och rubrikerna närmast före 2 kap. 1 § och 16 kap. 4 § ska ha följande lydelse, *dels* att det ska införas en ny paragraf, 17 kap. 3 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

Information om programföretag som sänder tv och leverantörer av beställ-tv

Information om leverantörer av medietjänster

1 §

Programföretag som sänder tv liksom leverantörer av beställ-tv ska se till att mottagare av deras tjänster alltid och på ett enkelt sätt har tillgång till

1. namnet på leverantören av medietjänster,

2. den geografiska adress där leverantören är etablerad,

3. uppgifter om leverantören, däribland e-postadress och webbplats, och

4. uppgifter om behörig tillsynsmyndighet.

För leverantörer av beställ-tv gäller även 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster.

En leverantör av medietjänster ska tillhandahålla information enligt andra stycket, om leverantören

1. sänder tv eller sökbar text-tv,

2. sänder kommersiell radio,

3. sänder ljudradio där inget tillstånd krävs,

4. sänder ljudradio där regeringen meddelar tillstånd,

5. tillhandahåller beställ-tv, eller

6. tillhandahåller beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

Leverantören ska se till att mottagare av dess tjänster alltid och på ett enkelt sätt har tillgång till

1. namnet på leverantören av medietjänster,

2. den geografiska adress där leverantören är etablerad,

3. kontaktuppgifter om leverantören, däribland e-postadress och webbplats,

4. uppgifter om behörig tillsynsmyndighet, och

5. uppgifter om vem som är leverantörens ägare, leverantörens ägarstruktur och, i förekommande

fall, ägarens organisationsnummer.

För leverantörer av beställ-tv och leverantörer av beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst gäller även 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster.

16 kap.

3 §¹

Myndigheten för press, radio och tv har tillsyn över att programföretagen följer sådana villkor som har beslutats med stöd av 4 kap. 9 § 1–4, 6–9, 16 och 17, 11 kap. 3 § andra stycket 1–3, 5–8, 16 och 17 samt 13 kap. 9 § och 27 § första stycket 3.

Myndigheten för press, radio och tv har även tillsyn när det gäller bestämmelserna om

1. exklusiva rättigheter i 5 kap. 9 §,

2. tillgänglighet i 5 kap. 12 § om beslutet har fattats av myndigheten, och

3. lämpliga åtgärder i 9 a kap. 1, 3 och 13 §§.

Myndigheten för press, radio och tv har även tillsyn över att en sådan leverantör av medietjänster som anges i 2 kap. 1 § första stycket följer bestämmelsen om tillhandahållande av information i 2 kap. 1 § andra stycket 5. Dessutom har myndigheten tillsyn när det gäller bestämmelserna om exklusiva rättigheter i 5 kap. 9 §, tillgänglighet i 5 kap. 12 §, om beslutet har fattats av myndigheten, och lämpliga åtgärder i 9 a kap. 1, 3 och 13 §§.

Konsumentombudsmannens tillsyn

Konsumentombudsmannen har tillsyn över att bestämmelsen om information i 2 kap. 1 § följs. Konsumentombudsmannen har även tillsyn när det gäller bestämmelserna om reklam i 8 kap. 7 § första stycket, 8 och 9 §§, 14 § första och andra styckena, 9 a kap. 10 och 11 §§ och 15 kap. 4 §.

Konsumentverkets tillsyn

4 §²

Konsumentverket har tillsyn över att en sådan leverantör av medietjänster som anges i 2 kap. 1 § första stycket följer bestämmelsen om tillhandahållande av information i 2 kap. 1 § andra stycket 1–4. Konsumentverket har även tillsyn när det gäller bestämmelserna om reklam i 8 kap. 7 § första stycket, 8 och 9 §§, 14 §

¹ Senaste lydelse 2020:875.

² Senaste lydelse 2020:875.

första och andra styckena, 9 a kap.
10 och 11 §§ och 15 kap. 4 §.

17 kap.

3 §³

Om ett programföretag som sänder tv eller en leverantör av beställ-tv inte lämnar information enligt 2 kap. 1 § tillämpas marknadsföringslagen (2008:486), med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen

Om en sådan leverantör av medietjänster som anges i 2 kap. 1 § första stycket inte lämnar den information som anges i 2 kap. 1 § andra stycket 1–4 tillämpas marknadsföringslagen (2008:486), med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

3 a §

Om en sådan leverantör av medietjänster som anges i 2 kap. 1 § första stycket inte lämnar den information som anges i 2 kap. 1 § andra stycket 5, får Myndigheten för press, radio och tv besluta om de förelägganden som behövs i enskilda fall för att bestämmelsen ska följas. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

20 kap.

4 §⁴

Beslut av Justitiekanslern, Myndigheten för press, radio och tv, granskningsnämnden för radio och tv eller Konsumentombudsmannen om förelägganden som har förenats med vite enligt 17 kap. 10 §, 11 § första stycket, 12 och 13 a §§ får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Beslut av Justitiekanslern, Myndigheten för press, radio och tv, granskningsnämnden för radio och tv eller Konsumentombudsmannen om förelägganden som har förenats med vite enligt 17 kap. 3 a §, 10 §, 11 § första stycket, 12 och 13 a §§ får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Förelägganden enligt 17 kap. 10 §, 11 § första stycket 3, 4, 6 och 8 och 12 § gäller omedelbart, om inte något annat bestäms.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2023.

³ Senaste lydelse 2020:875.

⁴ Senaste lydelse 2020:875.

3 Ärendet och dess beredning

Inom Kulturdepartementet har promemorian Ändringar i radio- och tv-lagen upprättats (Ds 2021:12). En sammanfattning av förslagen i promemorian finns i *bilaga 1*. De delar av lagförslagen i promemorian som behandlas i denna lagrådsremiss finns i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissvaren finns tillgängliga i Kulturdepartementet (Ku2021/01312).

Regeringen beslutade den 22 december 2021 lagrådsremissen Ökad insyn i ägandet av radio- och tv-företag och bättre villkor för kommersiell radio. I lagrådsremissen behandlas bl.a. promemorians lagförslag.

Lagrådet avstyrkte förslaget när det gäller en bestämmelse i radio- och tv-lagen om att leverantörer av medietjänster ska tillhandahålla information om vem som är leverantörens ägare, om leverantörens ägarstruktur och, i förekommande fall, om ägarens organisationsnummer.

Därefter har ett utkast till ny lagrådsremiss som behandlar promemorians förslag om ökad insyn i ägarförhållanden tagits fram inom Kulturdepartementet. När det gäller övriga förslag i promemorian har regeringen den 17 mars 2022 beslutat propositionen Bättre villkor för kommersiell radio (prop. 2021/22:163) som behandlar dessa. Under utarbetandet av utkastet till lagrådsremiss har det den 23 februari 2022 hållits ett möte med Myndigheten för press, radio och tv.

Lagförslagen i utkastet till lagrådsremiss finns i *bilaga 4*. Utkastet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 5*. Remissyttrandena finns tillgängliga i Kulturdepartementet (Ku2022/00593).

4 Information om ägarförhållanden

4.1 Ökad insyn i leverantörers ägarförhållanden

Regeringens förslag: Den information som ska lämnas enligt 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen ska även omfatta vem som är leverantörens ägare, leverantörens ägarstruktur och, i förekommande fall, ägarens organisationsnummer.

Det ska förtydligas att den information som i dag ska lämnas enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 i samma lag avser kontaktuppgifter om leverantören.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian föreslås dock inte något förtydligande av 2 kap. 1 § första stycket 3 radio- och tv-lagen.

Remissinstanserna: Alla remissinstanser som yttrar sig, däribland *Justitiekanslern, Riksdagens ombudsmän (JO), Kammarrätten i Jönköping, Myndigheten för press, radio och tv, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Television (SVT) och Nordic Entertainment Group AB (Nent Group)*, tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna som yttrar sig, däribland *Justitiekanslern, JO, Myndigheten för press, radio och tv, Myndigheten för psykologiskt försvar, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Bauer Media AB, Nent Group och TV4 AB* tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget. *Sveriges advokatsamfund* påpekar att integritetsaspekter för juridiska personer inte verkar ha analyserats närmare i utkastet till lagrådsremiss.

Skälen för regeringens förslag

Det finns ett behov av information om ägare

Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU av den 10 mars 2010 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktiv om audiovisuella medietjänster), nedan AV-direktivet, är ett minimidirektiv som innehåller grundläggande gemensamma bestämmelser om audiovisuella medietjänster, dvs. tv-sändningar och beställ-tv. Medlemsstaterna ska enligt artikel 5 i AV-direktivet säkerställa att leverantörer av audiovisuella medietjänster, dvs. den som tillhandahåller tv-sändningar och beställ-tv, under deras jurisdiktion sörjer för att mottagarna av deras tjänster hela tiden har direkt tillgång till namnet på leverantören av medietjänster, adressen där leverantören av medietjänster är etablerad, uppgifter om leverantören, inbegripet dennes e-postadress eller webbplats, så att det snabbt och effektivt går att få direkt kontakt med denne, och behörig tillsynsmyndighet.

Sverige har genomfört detta genom en bestämmelse i 2 kap. 1 § första stycket radio- och tv-lagen (prop. 2009/10:115, bet. 2009/10:KU25, rskr. 2009/10:331). Enligt detta lagrum ska programföretag som sänder tv och leverantörer av beställ-tv se till att mottagare av deras tjänster alltid och på ett enkelt sätt har tillgång till namnet på leverantören av medietjänster, adressen där leverantören är etablerad, uppgifter om leverantören däribland e-postadress och webbplats, och behörig tillsynsmyndighet.

Som Lagrådet påpekar i sitt yttrande över lagrådsremissen Ökad insyn i ägandet av radio- och tv-företag och bättre villkor för kommersiell radio bör det förtydligas i lagen att ”uppgifter om leverantören däribland e-postadress och webbplats” avser kontaktuppgifter. Förtydligandet ligger i linje med hur detta uttrycks i AV-direktivet.

AV-direktivet har reviderats genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1808 av den 14 november 2018 om ändring av direktiv 2010/13/EU om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av

audiovisuella medietjänster (direktivet om audiovisuella medietjänster), mot bakgrund av ändrade marknadsförhållanden, nedan ändringsdirektivet. Medlemsstaterna får enligt ändringsdirektivet föreskriva att leverantörer av audiovisuella medietjänster ska tillhandahålla information om ägarstruktur, inbegripet leverantörens verkliga ägare. I propositionen En moderniserad radio- och tv-lag bedömde regeringen att det kan finnas skäl att överväga att införa krav på att leverantörer av medietjänster ska tillhandahålla information om sin ägarstruktur, inbegripet verkliga ägare. Sådan information kan främja allmänhetens möjligheter att bedöma innehållet i en medietjänst (prop. 2019/20:168 s. 168).

Audiovisuella medietjänster har stor betydelse för allmänhetens möjligheter att få information och bilda sig en välgrundad uppfattning om olika förhållanden och skeenden i samhället. Det kan vara information om allt från lokala händelser till internationella frågor. Den som äger en leverantör av medietjänster har stora möjligheter att påverka vilken typ av innehåll och information som förmedlas. Att information om vem som äger en leverantör lämnas på ett enkelt sätt kan ge en användare av en tjänst möjlighet att värdera innehållet och trovärdigheten i tjänsten. I förlängningen kan sådan information innebära att förutsättningarna för yttrandefriheten och den fria åsiktsbildningen stärks eftersom användaren ges förutsättningar att bilda sig en uppfattning av innehållet utifrån dess avsändare. Det är också den bärande tanken bakom möjligheten att ställa krav på information om vem som äger en leverantör som ges i ändringsdirektivet.

Medielandskapet har ändrats i snabb takt under de senaste åren. Det finns en mängd olika medietjänster som användare kan ta del av. Det framgår dock inte alltid tydligt vem som står bakom innehållet som sprids. Det kan försvåra för användarna att bilda sig en välgrundad uppfattning om informationen. Regeringen bedömer därför att det finns ett behov och ett allmänt intresse av att användare på ett enkelt sätt kan få information om vem som äger en leverantör av medietjänster för att på så sätt kunna värdera det innehåll som förmedlas.

Vilken information om ägaren ska lämnas?

Ägandet av en leverantör kan se ut på olika sätt och innehålla flera olika led och nivåer. Ägaren kan exempelvis vara ett bolag, en stiftelse eller en förening. Ägaren kan också vara fristående eller ingå i en grupp där en eller flera organisationsformer förekommer. Avgörande för vilken information som ska lämnas bör vara vilka uppgifter som bedöms nödvändiga för att allmänheten ska kunna bilda sig en välgrundad uppfattning om innehållet.

En grundläggande uppgift som behövs för att kunna värdera innehållet är namnet på den som äger leverantören och om denne ingår i en koncern eller i ett samarbete med andra företag eller organisationer, dvs. dess ägarstruktur. Utöver detta bör även, i förekommande fall, ägarens organisationsnummer anges.

Denna information om ägarförhållanden bedöms i de flesta fall vara tillräcklig för att användaren ska kunna bedöma vem som står bakom innehållet. Om leverantören har en komplex ägarstruktur skulle det dock, som Lagrådet påpekar i sitt yttrande över lagrådsremissen Ökad insyn i

ägandet av radio- och tv-företag och bättre villkor för kommersiell radio, i vissa fall ändå kunna vara svårt för användaren att bedöma vem som har det avgörande inflytandet hos en leverantör. I en sådan situation kan dock uppgifterna ge användaren information om vilka möjliga aktörer som står bakom informationen, vilket ökar möjligheterna att värdera innehållet. En mycket komplex ägarstruktur kan vidare i vissa fall ge användaren anledning att vidta försiktighet vid värderingen av innehållet och trovärdigheten i tjänsten. Regeringen bedömer mot denna bakgrund att informationen är tillräcklig för att tillgodose syftet med regleringen.

En leverantör av medietjänster kan ägas av en eller flera juridiska personer. *Sveriges advokatsamfund* har påpekat att integritetsaspekter för juridiska personer inte verkar ha analyserats. Enligt samfundet är detta en angelägen fråga då bland annat näthat mot juridiska personer är ymnigt förekommande. Att information om ägare och ägarstruktur ska vara lätt tillgänglig för mottagare av en tjänst innebär att det blir lättare för enskilda att ta reda på vem som äger en medietjänst och i förlängningen ta kontakt med ägaren. Regeringen har dock svårt att se att detta skulle leda till någon mer betydande ökning av näthat mot ägare av leverantörer av medietjänster. I detta fall väger därför intresset av att enskilda enkelt ska få information om ägaren av leverantör av en medietjänst för att på sätt kunna värdera innehållet i tjänsten tyngre än integritetsintresset för ägarna.

Vidare kan en leverantör av medietjänster ägas av en eller flera fysiska personer. Enbart det förhållandet att den information som ska lämnas består av namnet på en privatperson kan inte anses innebära att dennes rätt till privatliv inte respekteras. Noteras kan att de uppgifter som i dag ska lämnas enligt 2 kap. 1 § första stycket radio- och tv-lagen, t.ex. namn och kontaktuppgifter, avser leverantören och inte dess ägare. Även leverantören kan vara en privatperson.

Kravet på att en leverantör ska lämna information om dess ägare bör införas genom ett tillägg i 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen om att även sådan information ska lämnas (se vidare avsnitt 4.3).

4.2 Kretsen av leverantörer som ska lämna information utökas

Regeringens förslag: Skyldigheten att lämna information enligt 2 kap. 1 § ska, utöver programföretag som sänder tv och leverantörer av beställ-tv, även omfatta leverantörer av medietjänster som

1. sänder sökbar text-tv,
2. sänder kommersiell radio,
3. sänder ljudradio där inget tillstånd krävs,
4. sänder ljudradio där regeringen meddelar tillstånd, och
5. tillhandahåller beställradio som finansieras med public service-avgiften.

Det ska i radio- och tv-lagens bestämmelse om att lämna viss information införas en upplysning om att motsvarande bestämmelse i e-handelslagen gäller för leverantörer av beställradio som finansieras med public service-avgiften. Motsvarande ändring ska göras i e-handelslagens hänvisning till radio- och tv-lagen.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Promemorian innehåller inget förslag om ändring av bestämmelserna om hänvisning mellan radio- och tv-lagen och e-handelslagen.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser som yttrar sig, däribland *Justitiekanslern*, *Riksdagens ombudsmän (JO)*, *Myndigheten för press, radio och tv* och *Nordic Entertainment Group AB (Nent Group)*, tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget. *Statens medieråd* anser att förslaget även bör gälla tillfälliga tillstånd.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser som yttrar sig, däribland *Justitiekanslern*, *JO*, *Konsumentverket*, *Myndigheten för press, radio och tv*, *Bauer Media AB* och *Nent Group*, tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget. *Statens medieråd* vidhåller synpunkterna i sitt tidigare yttrande.

Skälen för regeringens förslag

Vilka leverantörer bör omfattas av krav på att lämna information?

Artikel 5 i AV-direktivet genom ändringsdirektivet, som behandlar frågan om vilken information som ska hållas tillgänglig för mottagarna av en tjänst, omfattar endast leverantörer av audiovisuella medietjänster, dvs. den som tillhandahåller tv-sändningar och beställ-tv. Leverantörer av videodelningsplattformar omfattas inte. Begreppet leverantör av medietjänster i radio- och tv-lagen är vidare än begreppet leverantörer av audiovisuella medietjänster i AV-direktivet genom ändringsdirektivet. Med en leverantör av medietjänster avses enligt radio- och tv-lagen den som har det redaktionella ansvaret för valet av innehåll i en ljudradio- eller tv-sändning, beställradio, beställ-tv eller sökbar text-tv och som avgör hur innehållet ska struktureras (3 kap. 1 § 9 radio- och tv-lagen).

I dag omfattas endast programföretag som sänder tv och leverantörer av beställ-tv av skyldigheten att lämna information enligt 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen. Samma skäl för och behov av en bestämmelse om transparens i ägarförhållanden gör sig dock enligt regeringen gällande för de flesta andra leverantörer av medietjänster. Detsamma gäller övriga krav på information om leverantören som anges i bestämmelsen.

Tillståndspliktig verksamhet

För att sända tv, sökbar text-tv och ljudradio krävs under vissa förutsättningar tillstånd enligt radio- och tv-lagen (4 kap. 2 § första stycket och 10 kap. 1 §). Regeringen ger tillstånd att sända tv, sökbar text-tv och ljudradio om sändningsverksamheten finansieras med public service-avgiften. Även tillstånd att sända ljudradio till utlandet och att sända ljudradio i lokala sändningar som inte uppfyller kraven för närradio eller kommersiell radio meddelas av regeringen (4 kap. 3 § och 11 kap. 1 §). Myndigheten för press, radio och tv ger tillstånd att sända tv och sökbar text-tv i övriga fall samt att sända närradio och kommersiell radio. Vidare får myndigheten ge tillstånd att under en begränsad tid om högst två veckor sända ljudradio som inte är närradio eller kommersiell radio (4 kap. 3 §, 11 kap. 1 § tredje stycket, 12 kap. 1 § och 13 kap. 1 §).

När det gäller leverantörer som sänder tv, sökbar text-tv och kommersiell radio som kräver tillstånd av Myndigheten för press, radio och tv finns det ett allmänt intresse av information om leverantörens ägarförhållanden för att användarna ska kunna värdera det innehåll som förmedlas. Leverantörer som ansöker om tillstånd för sådana sändningar ska redan i dag lämna uppgifter om ägare och ägarstruktur (se t.ex. 5 § 1 och 6 § 1 Myndigheten för press, radio och tv:s föreskrifter vid ansökan om och överlåtelse av tillstånd att sända tv och sökbar text-tv [MPRTFS 2019:5]). Uppgifterna finns därmed i dag tillgängliga hos myndigheten. För att säkerställa att information om ägare och ägarstruktur är lätt tillgänglig för mottagare av tjänsterna bör dock leverantörer som sänder tv, sökbar text-tv eller kommersiell radio som kräver tillstånd av myndigheten även hålla uppgifterna tillgängliga för allmänheten (se vidare avsnitt 4.3).

Det kan tyckas självklart vem som står bakom sändningar från public service-företagen. Det finns dock enligt regeringen ett värde i att även leverantörer som sänder tv, sökbar text-tv och ljudradio som finansieras med public service-avgiften där regeringen meddelar tillstånd ska lämna information om ägaren, så att allmänheten kan bilda sig en uppfattning om innehållet.

För leverantörer som har tillstånd av regeringen att sända ljudradio i lokala sändningar som inte uppfyller kraven för närradio eller kommersiell radio, eller i sändningar till utlandet, finns det också ett allmänt intresse av information om vem som står bakom tjänsten. För sändningar som kan tas emot i utlandet gäller detta särskilt för allmänheten i det mottagande landet. Kravet på att lämna information om ägare och ägarstruktur bör därför införas även för leverantörer av dessa sändningar.

Tillstånd att sända närradio ges till sammanslutningar, som regel ideella föreningar, där medlemmarna skulle kunna ses som sammanslutningens ägare. Redan i dag finns en skyldighet att avsluta en sändning av ett program i närradio med en uppgift om vilken sammanslutning som har sänt programmet (3 kap. 6 § lagen [1991:1559] med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden). När det gäller närradio kan det därför hävdas att leverantören redan nu ska lämna den information som en mottagare behöver för att kunna värdera innehållet. Genom att informationen ska lämnas i anslutning till ett program görs detta också på ett sätt som innebär att mottagarna direkt har tillgång till uppgifterna. Det bör därför inte införas något ytterligare krav på att lämna information om ägare och ägarstruktur för den som har ett tillstånd att sända närradio.

Statens medieråd anser att förslaget även bör gälla tillfälliga tillstånd, exempelvis kan det enligt myndigheten finnas ett sådant behov om samma aktör sätter i system att söka flera tillfälliga tillstånd eller om tillfälliga tillstånd söks i en känslig tid, exempelvis inför ett riksdagsval. Vad gäller tillfälliga tillstånd för tv får Myndigheten för press, radio och tv besluta om tillstånd för en tid som är kortare än sex år om det finns särskilda skäl (4 kap. 12 § andra stycket radio- och tv-lagen). Om tillståndet gäller under en begränsad tid om högst två veckor behöver föreskrifterna om vem som kan få tillstånd och vad som ska beaktas vid tillståndsgivningen i 4 kap. 5 och 6 §§ radio- och tv-lagen inte tillämpas (4 kap. 13 § första stycket radio- och tv-lagen). Tv-sändningar i marknätet kan nå en publik över hela landet

och på så sätt få stor genomslagskraft även om de endast sker under en begränsad tid. Leverantörer som sänder tv med tillfälliga tillstånd bör därför, som Statens medieråd påpekar, omfattas av skyldigheten att lämna information om ägare och ägarstruktur. Dessa leverantörer omfattas också redan i dag av skyldigheten att lämna information enligt 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen. Det nuvarande informationskravet för den som tillhandahåller tv-sändningar följer också av AV-direktivet.

Beträffande ljudradio får Myndigheten för press, radio och tv ge tillstånd att under en begränsad tid om högst två veckor sända ljudradio som inte är närradio eller kommersiell radio. Myndigheten får besluta att bestämmelserna om innehållet i ljudradiosändningar och om reklam, andra annonser och sponsring i 14 och 15 kap. inte ska tillämpas på sändningar som sker med stöd av tillståndet (11 kap. 1 § tredje stycket radio- och tv-lagen). Tillfälliga tillstånd för radio används oftast för evenemangssändningar, t.ex. för information vid tävlingar, och är lokala till sin omfattning. För tillfälliga tillstånd för radio kan man därför diskutera nyttan av information i relation till tillståndens art. Det kan i och för sig finnas ett behov av att veta vem som står bakom den information som sprids med stöd av ett tillfälligt tillstånd för ljudradio. Samtidigt gäller tillstånden i högst två veckor och vid t.ex. evenemangssändningar bör det av sammanhanget framgå vem som står bakom sändningarna. Sådana sändningar är, som nämnts, också avgränsade till evenemangs- eller tävlingsområdet och kan därför inte nå en större publik på samma sätt som en tillfällig tv-sändning gör. Ett informationskrav kan ur detta perspektiv bedömas ha en begränsad nytta. Det bedöms varken nödvändigt eller proportionerligt med krav på information om ägarförhållanden för tillfälliga tillstånd för radiosändningar. Något informationskrav för tillfälliga radiosändningar bör därför inte införas.

Verksamhet som inte kräver tillstånd

I promemorian beskrivs att konsumtionen av medier är under fortsatt förändring och att den alltmer flyttas från traditionella medier till olika former av onlinebaserade medier (Ds 2021:12 s. 28 f.). Innehåll från onlinebaserade medier förmedlas typiskt sett via tråd, där tillstånd inte krävs för att sända eller tillhandahålla ett innehåll som kan bestå av rörlig bild eller ljudradio. Den som sänder tv eller tillhandahåller beställ-tv där tillstånd inte krävs, omfattas redan i dag av kraven på att lämna information enligt 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen.

Som har framgått bedöms att leverantörer som sänder ljudradio som kräver tillstånd i regel ska omfattas av skyldigheten att lämna information. Även vid en verksamhet som inte kräver tillstånd har allmänheten ett motsvarande behov av att kunna bilda sig en uppfattning om innehållet i en sändning. Leverantörer som sänder ljudradio där tillstånd inte krävs bör därför omfattas av kravet på att lämna information.

Sedan den 1 december 2020 ingår beställradio som ett begrepp i radio- och tv-lagen (3 kap. 1 § 5). Det är för närvarande bara beställradio som finansieras genom public service-avgiften som omfattas av vissa bestämmelser i radio- och tv-lagen. Även för sådan beställradio finns ett värde i att den som tillhandahåller tjänsten ska lämna information om vem som är ägare till leverantören så att allmänheten kan bilda sig en

välgrundad uppfattning om innehållet. Leverantörer av beställradio som finansieras med public service-avgiften bör därför vara skyldiga att lämna information enligt bestämmelsen.

Skyldigheten att lämna information är proportionerlig

Ett krav på att lämna information om leverantörens ägare och ägarstruktur innebär inte att det är en förutsättning för att få sända eller tillhandahålla tjänsten. En sändning eller ett tillhandahållande kan inte heller hindras om en leverantör av någon anledning inte lämnar den information som avses. En skyldighet för leverantören att ange ägare bör inte heller i sig innebära en risk för att leverantören avstår från att sända eller tillhandahålla innehållet. Syftet med bestämmelsen är att mottagarna ska kunna bilda sig en välgrundad uppfattning om innehållet i tjänsten. En skyldighet att lämna information om leverantörens ägare och ägarstruktur bedöms vara proportionerlig i förhållande till syftet med bestämmelsen, liksom de nuvarande skyldigheterna att lämna information.

Hänvisning mellan radio- och tv-lagen och e-handelslagen

Beställ-tv och beställradio är tjänster även enligt lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster (e-handelslagen). Det innebär att en leverantör av beställ-tv eller beställradio förutom radio- och tv-lagen även ska följa e-handelslagens bestämmelser.

I 8 § e-handelslagen finns bestämmelser om information som till stor del motsvarar 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen. Enligt 8 § e-handelslagen ska en tjänsteleverantör som tillhandahåller informations- och tjänster lämna information om bland annat namn, adress i etableringsstaten och e-postadress. Om en leverantör inte lämnar information enligt 8 § e-handelslagen kan leverantören enligt marknadsföringslagen (2008:486) åläggas att lämna informationen. Ett sådant åläggande ska förenas med vite, om det inte av särskilda skäl är obehövligt (15 § e-handelslagen och 24, 26 och 28 §§ marknadsföringslagen). I 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen hänvisas i fråga om leverantörer av beställ-tv även till informationskraven i e-handelslagen. Motsvarande hänvisning till radio- och tv-lagen finns i 8 § e-handelslagen.

Genom den ändring i radio- och tv-lagen som nu föreslås omfattas även beställradio som finansieras med public service-avgiften av informationskravet i 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen. Det bör därför införas en upplysning i radio- och tv-lagen om att 8 § e-handelslagen även gäller för leverantörer av beställradio som finansieras med public service-avgiften. Motsvarande ändring bör göras i hänvisningen till radio- och tv-lagen i e-handelslagen.

4.3 Leverantören avgör hur information ska hållas tillgänglig

Regeringens bedömning: Leverantören bör även fortsättningsvis ansvara för att informationen lämnas så att en mottagare alltid och på ett enkelt sätt har tillgång till informationen.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser som yttrar sig, däribland *Justitiekanslern*, *Riksdagens ombudsmän (JO)*, *Myndigheten för press, radio och tv*, *Journalistförbundet* och *Nordic Entertainment Group AB (Nent Group)*, tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget. *Konsumentverket* och *Statens medieråd* ställer sig positiva till förslaget men anser att det bör förtydligas ytterligare hur informationen ska lämnas. *Myndigheten för tillgängliga medier* framhåller vikten av att informationen tillhandahålls på ett tillgängligt sätt, så att även personer med svårigheter att läsa tryckt text kan ta till sig informationen. *Sveriges Radio* avstyrker förslaget i den del där informationsplikten knyts till marksändningar.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser som yttrar sig, däribland *Justitiekanslern*, *JO*, *Konsumentverket*, *Myndigheten för press, radio och tv*, *Bauer Media AB*, *Telia Company AB* och *TV4 AB*, tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget. *Förvaltningsrätten i Stockholm* anser att det bör förtydligas hur informationskraven ska fullgöras. *Statens medieråd* vidhåller synpunkterna i sitt tidigare yttrande.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 5 i AV-direktivet genom ändringsdirektivet ska leverantörer av medietjänster sörja för att mottagare av deras tjänster hela tiden på ett enkelt sätt har direkt tillgång till angiven information om leverantören. Syftet med bestämmelsen är att mottagare av audiovisuella medietjänster smidigt och direkt ska få tillgång till information om leverantörer av tjänster. Bestämmelsen anger inte närmare hur information ska lämnas, utan lämnar till medlemsstaterna att bestämma de praktiska detaljerna. Möjligheten att införa krav på att leverantörer ska tillhandahålla information om sina ägare regleras i samma artikel. Det kan antas att avsikten i AV-direktivet genom ändringsdirektivet är att information om ägare ska tillhandahållas lika enkelt och direkt som övrig information.

Av artikel 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen, som genomför artikel 5 i AV-direktivet, framgår att leverantörer av medietjänster ska se till att mottagare av deras tjänster alltid och på ett enkelt sätt har tillgång till angiven information. I propositionen En ny radio- och tv-lag konstaterade regeringen att informationskravet inte kunde utformas så att det ska fullgöras i tv-sändning och avse alla sändningar. Skälet till detta var att det inte skulle vara förenligt med yttrandefrihetsgrundlagens bestämmelser om redaktionell självständighet, dvs. att den som sänder program självständigt avgör vad som ska förekomma i programmen (3 kap. 6 § YGL). Regeringen ansåg därför att informationen ska lämnas så att en mottagare alltid och på ett enkelt sätt har tillgång till informationen, men att det i övrigt lämnas till leverantörerna att bestämma på vilket sätt det ska ske (prop. 2009/10:115 s. 121 f.).

Enligt regeringens mening bör leverantörer av medietjänster tillhandahålla mottagare av deras tjänster information om ägare på samma sätt som gäller för övriga krav på information enligt 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen. En sådan ordning är den mest lämpliga för att säkerställa att informationen är lätt tillgänglig för mottagarna. Vidare anknyter en sådan reglering till AV-direktivet och det sätt som den aktuella artikeln nu är

genomförd i Sverige. Det blir också tydligt att kravet på information om ägare ställs för att allmänheten ska kunna bilda sig en uppfattning om innehållet, inte för att det allmänna ska kontrollera vem som äger en leverantör. Regeringen anser därför att kravet på att en leverantör ska lämna information om dess ägare bör införas genom att det i 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen anges att även sådan information ska lämnas, på motsvarande sätt som övrig information enligt bestämmelsens nuvarande lydelse.

Sveriges Radio avstyrker förslaget i den del där informationsplikten knyts till marksändningar och anför att Sveriges Radio inte har någon möjlighet att i sina marksändningar på ett rimligt sätt upprepat informera om det som krävs enligt bestämmelsen eller om var sådan information finns tillgänglig. Som framgår av ovan återgivna förarbeten finns i dag inget krav på att informationen ska lämnas i sändning på det sätt som Sveriges Radio befarar, och något sådant krav föreslås inte heller.

Förvaltningsrätten i Stockholm, Konsumentverket och *Statens medieråd* anser att det bör förtydligas hur informationen ska lämnas. Statens medieråd anser att detta inte minst gäller krav på att informationen ska vara begriplig för minderåriga och personer med funktionsnedsättningar. Även *Myndigheten för tillgängliga medier* framhåller att informationen bör lämnas på ett tillgängligt sätt. Konsumentverket anger att vägledning för hur informationskravet kan preciseras finns i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler (distansavtalslagen), och i e-handelslagen.

Kravet i radio- och tv-lagen på att information ska lämnas så att den alltid och på ett enkelt sätt är tillgänglig för mottagaren överensstämmer i stort med motsvarande krav i e-handelslagen. Information enligt e-handelslagen ska finnas tillgänglig för tjänstemottagare och myndigheter på ett enkelt, direkt och stadigvarande sätt (8 § e-handelslagen). Av förarbetena till e-handelslagen framgår att det, med hänsyn till den snabba tekniska utvecklingen, inte torde kunna anges exakt vad som krävs i det avseendet. Vidare anges att eftersom informationssamhällets tjänster måste kunna tillhandahållas via mobiltelefoner och handdatorer kan det inte alltid krävas att informationen omedelbart finns tillgänglig ”på skärmen”. Alternativa sätt att fullgöra kraven kan t.ex. vara att hålla informationen tillgänglig via en länk eller genom en hänvisning till en webbsida där informationen på ett enkelt sätt kan hittas. Det bör dock krävas att upplysningarna alltid ges på det för teknikformen mest tillgängliga sättet (prop. 2001/02:150 s. 116).

Enligt 2 kap. 3 § distansavtalslagen ska informationen ges klart och begripligt på ett sätt som är anpassat till kommunikationsmedlet. Särskild hänsyn ska tas till behov hos underåriga och andra särskilt utsatta personer. Till skillnad från distansavtalslagen lämnas information enligt radio- och tv-lagen inte i syfte att ingå avtal med en konsument, och det är osannolikt att informationen enligt radio- och tv-lagen t.ex. lämnas muntligt vid direktkontakt med mottagarna.

Regeringen finner inte skäl att utforma bestämmelsen i radio- och tv-lagen på samma sätt som i e-handelslagen eller distansavtalslagen. Kravet på att informationen ska vara tillgänglig för mottagarna alltid och på ett enkelt sätt bör vara tillräckligt tydligt. Leverantören ska i övrigt även fortsättningsvis få bestämma på vilket sätt som informationen ska hållas

tillgänglig. Leverantören kan välja att lämna informationen på så sätt att den alltid kan hämtas i en sändning på tv-skärmen eller att lämna den på något annat sätt, t.ex. på företagets webbplats (jfr prop. 2009/10:115 s. 122). Kravet är på så sätt också förenligt med yttrandefrihetsgrundlagens bestämmelser om redaktionell självständighet (3 kap. 6 § YGL).

4.4 Tillsyn och sanktion när information inte lämnas

Regeringens förslag: I 16 kap. 4 § radio- och tv-lagen ska det anges att Konsumentverket har tillsyn i stället för Konsumentombudsmannen.

Konsumentverkets tillsyn ska inte omfatta det nya kravet att lämna information om leverantörens ägarförhållanden. Bestämmelsen om sanktion när information inte lämnas i 17 kap. 3 § radio- och tv-lagen ska därmed inte omfatta kravet att lämna information om leverantörens ägarförhållanden.

Myndigheten för press, radio och tv ska ha tillsyn över att den nya bestämmelsen om information om leverantörens ägarförhållanden följs. Om en leverantör inte följer denna bestämmelse, ska myndigheten få besluta om de förelägganden som behövs i det enskilda fallet för att bestämmelsen ska följas. Ett beslut om föreläggande ska få förenas med vite. Ett beslut om föreläggande som har förenats med vite ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Regeringens bedömning: Konsumentverket bör även fortsättningsvis ha tillsyn över att bestämmelsen om information i övrigt följs. Tillsynen omfattar därmed även den som sänder sökbar text-tv, kommersiell radio, ljudradio där inget tillstånd krävs och ljudradio där regeringen meddelar tillstånd samt den som tillhandahåller beställradio som finansieras med public service-avgiften.

Promemorians bedömning överensstämmer delvis med regeringens förslag och bedömning. I promemorian görs bedömningen att Konsumentombudsmannen även bör ha tillsyn över det nya kravet att lämna information om leverantörens ägare. I promemorian föreslås därför inga ändringar i bestämmelserna om tillsyn och sanktion.

Remissinstanserna yttrar sig inte särskilt i denna del.

Förslaget och bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Alla remissinstanser som yttrar sig, däribland *Konsumentverket* och *Myndigheten för press, radio och tv*, tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Tillsyn och sanktion beträffande nuvarande krav på information

Sedan den 1 december 2020 har Konsumentombudsmannen tillsyn över att bestämmelsen om information i 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen följs (16 kap. 4 § radio- och tv-lagen). Om en leverantör som sänder tv eller tillhandahåller beställ-tv inte lämnar sådan information som krävs enligt

radio- och tv-lagen ska marknadsföringslagen, med undantag för bestämmelserna om marknadsstörningsavgift, tillämpas. Informationen ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen (17 kap. 3 § radio- och tv-lagen). Det innebär att sanktionssystemet enligt marknadsföringslagen tillämpas om en leverantör låter bli att lämna information enligt 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen. Det kan därmed bli aktuellt att tillämpa marknadsföringslagens bestämmelser om t.ex. åläggande att lämna information, informationsförelägganden och vite. Som beskrivs i propositionen En moderniserad radio- och tv-lag omfattas tillhandahållare av beställ-tv också av ett krav på att lämna information enligt 8 § e-handelslagen (prop. 2019/20:168 s. 162 f.).

Den utökade kretsen av de som ska lämna information enligt förslaget avser leverantörer som sänder eller tillhandahåller olika former av innehåll. Alla verksamheter som i och med förslaget skulle omfattas av kravet på att lämna information omfattas inte av e-handelslagens bestämmelser. Så är dock fallet även med dagens reglering och någon ändring i tillsynsansvaret bör inte ske av den anledningen. Det finns i stället ett värde i att tillsynsansvaret så långt som det är möjligt hålls samlat hos en myndighet. I nuvarande bestämmelse om tillsyn anges att Konsumentombudsmannen har tillsyn. Det bör i stället anges att myndigheten Konsumentverket har tillsyn. Konsumentverket bör alltså ha tillsyn över att de leverantörer av medietjänster som omfattas av de nuvarande kraven på information enligt 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen lämnar den information som avses. Om leverantören inte lämnar den information som krävs tillämpas marknadsföringslagen, med undantag för bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift.

Tillsyn och sanktion beträffande kravet på information om leverantörens ägarförhållanden

När det gäller det nya kravet på att lämna information om leverantörens ägarförhållanden gör regeringen, till skillnad från promemorian, bedömningen att Konsumentverket inte bör utöva tillsyn. Anledningen är att någon motsvarande informationsskyldighet inte finns enligt 8 § e-handelslagen och att det kan ifrågasättas om marknadsföringslagens sanktionssystem bör tillämpas om en leverantör av medietjänster inte uppfyller det nya kravet att lämna information om ägare. Konsumentverkets tillsyn och den sanktionsmöjlighet som finns bör därför inte omfatta kravet att lämna information om ägarförhållanden.

I sitt yttrande över lagrådsremissen Ökad insyn i ägandet av radio- och tv-företag och bättre villkor för kommersiell radio avstyrkte Lagrådet förslaget om att leverantörer av medietjänster ska tillhandahålla information om ägarförhållanden. Lagrådet ifrågasatte, som framgått ovan, att sådan information alltid är tillräcklig för att användaren ska kunna värdera innehållet och trovärdigheten i tjänsten. Vidare framhöll Lagrådet att bestämmelsen enligt förslaget inte följs av någon sanktion. Mot denna bakgrund ifrågasatte Lagrådet att förslaget var utformat på sådant sätt att lagen skulle tillgodose det syfte som hade angetts.

För att öka incitamentet för leverantörer av medietjänster att lämna information om ägarförhållanden bör detta krav, i likhet med som gäller

för övrig information enligt bestämmelsen, vara föremål för tillsyn. Vidare bör underlåtenhet att följa bestämmelsen vara sanktionerad.

Myndigheten för press, radio och tv ansvarar enligt sin instruktion för frågor om tillsyn när det gäller bland annat tv och ljudradio om uppgifterna inte ligger på någon annan myndighet (1 § andra stycket förordningen [2020:879] med instruktion för Myndigheten för press, radio och tv). Myndigheten har redan i dag tillsyn över att flera av bestämmelserna i radio- och tv-lagen följs (16 kap. 3 §). Regeringen bedömer därför att myndigheten är den mest lämpliga att utöva tillsyn över att bestämmelsen om information om leverantörens ägarförhållanden följs.

Den sanktionsmöjlighet som finns för Myndigheten för press, radio och tv om vissa bestämmelser i radio- och tv-lagen inte följs framgår av 17 kap. 11 § samma lag. Myndigheten får besluta om sådana förelägganden som behövs i det enskilda fallet för att bestämmelserna ska följas. Sådana beslut får förenas med vite. En motsvarande sanktion framstår som välavvägd och proportionerlig för det fall en leverantör inte följer bestämmelsen om information om ägarförhållanden. Ett föreläggande bör utformas så att det står helt klart för en sändande vad som krävs för att bestämmelsen ska kunna följas och för att ett vitesbelopp inte ska dömas ut (se t.ex. RÅ 1994 ref. 29). Det innebär att det i ett beslut om föreläggande ska anges vad som krävs för att följa bestämmelserna. Vidare ska ett beslut om föreläggande också innehålla en tidsangivelse (se 2 § lagen (1985:206) om viten och prop. 2009/10:115 s. 320 f.). Ett beslut om föreläggande får dock inte stå i strid med yttrandefrihetsgrundlagens bestämmelse om redaktionell självständighet (3 kap. 6 § YGL). Myndighetens förelägganden får därför inte innebära ett krav på att informationen måste lämnas i en grundlagsskyddad sändning.

Möjligheten att besluta om föreläggande kan regleras antingen genom att en ny sanktionsbestämmelse införs i anslutning till motsvarande sanktionsbestämmelse avseende Konsumentverket (17 kap. 3 § radio- och tv-lagen) eller genom en komplettering i bestämmelsen om föreläggande att följa bestämmelser (17 kap. 11 § samma lag). Av systematiska skäl och för tydligheten bör enligt regeringen det förra alternativet väljas.

Myndighetens beslut om föreläggande som har förenats med vite bör av rättssäkerhetsskäl – och på samma sätt som förelägganden som meddelats med stöd av 17 kap. 11 § – få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Bestämmelsen i 20 kap. 4 § första stycket i radio- och tv-lagen bör därför kompletteras med en hänvisning till den nya bestämmelsen.

Har Myndigheten för press, radio och tv förelagt en tillståndshavare att följa en viss bestämmelse med stöd av 17 kap. 11 § kan föreläggandet gälla även mot en ny tillståndshavare om tillståndet överläts (4 kap. 16 § andra stycket samt 13 kap. 19 § andra stycket och 29 § andra stycket radio- och tv-lagen). Gäller ett föreläggande mot en tillståndshavare att denne ska lämna information om sina ägarförhållanden framstår det dock inte som ändamålsenligt att föreläggandet ska gälla även mot en ny tillståndshavare, som i regel kan antas ha andra ägare. Till detta kommer att de sanktioner enligt marknadsföringslagen som kan bli aktuella om en leverantör inte följer nuvarande krav på information inte gäller mot en ny tillståndshavare. Ett föreläggande mot en tidigare tillståndshavare att lämna information om sina ägarförhållanden bör därför inte gälla mot en ny tillståndshavare.

5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 mars 2023.

Regeringens bedömning: Det bör inte införas några övergångsbestämmelser.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian föreslås att lagändringarna ska träda i kraft den 1 juni 2022.

Remissinstanserna yttrar sig inte särskilt i denna del.

Förslaget och bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna yttrar sig inte särskilt i denna del.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt. Det föreslås därför att dessa ska börja gälla den 1 mars 2023. Det behövs inte några övergångsbestämmelser.

6 Konsekvenser

6.1 Konsekvenser för företag

Regeringens bedömning: Förslagen medför en marginell ökning av den administrativa bördan hos berörda företag.

Bedömningen i promemorian överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Regelrådet* framhåller att redovisningen av konsekvenser för företag delvis inte uppfyller kraven för en konsekvensutredning vid regelgivning. Övriga remissinstanser framför inga synpunkter på bedömningen av förslagets konsekvenser för företag.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Regelrådet* anser att konsekvensutredningen innehåller brister avseende redovisningen av berörda företags storlek, av förslagets administrativa kostnader och av om det funnits anledning att ta särskild hänsyn till de mindre företagen vid utformningen av regleringen.

Skälen för regeringens bedömning

Företag som berörs

Förslagen omfattar företag vars verksamhet regleras genom radio- och tv-lagen. Det handlar om företag som har tillstånd att sända tv och sökbar text-tv samt företag som har tillstånd att sända kommersiell radio. Myndigheten för press, radio och tv har den 1 april 2020 meddelat sändningstillstånd för tv till 16 olika programföretag som sammanlagt får

sända 48 kanaler. I april 2022 fanns det 62 tillstånd att sända kommersiell radio fördelade på åtta tillståndshavare meddelade av myndigheten. Till detta kommer public service-företagen, som har tillstånd meddelade av regeringen. Även företag i radio- och tv-branschen med verksamhet som inte kräver tillstånd berörs, t.ex. företag som tillhandahåller beställ-tv och företag som sänder tv eller ljudradio via tråd eller satellit. I februari 2022 fanns i Myndigheten för press, radio och tv:s register över leverantörer av medietjänster 70 registerposter avseende tillhandahållande av beställ-tv. Antalet registerposter avseende tv-sändningar via tråd uppgick till 1 217 och för ljudradiosändningar via tråd var antalet 170. Antalet registerposter rörande sändningar via satellit var 79. Varje registerpost i myndighetens register motsvarar en tjänst. Ett företag kan sända eller tillhandahålla en eller flera tjänster. *Regelrådet* efterlyser en mer detaljerad redovisning av berörda företags storlek. Många av de berörda företagen som bedriver tillståndspliktig tv-verksamhet eller tillhandahåller beställ-tv är större medieföretag, ofta med internationell verksamhet. Bland dessa kan nämnas C More Entertainment AB som för år 2020 redovisade intäkter uppgående till 2 358 miljoner kronor. Discovery Networks Sweden AB:s intäkter uppgick till 1 112 miljoner kronor och Nordic Entertainment Group Sweden AB:s till 6 033 miljoner kronor. Bland radioföretagen med tillståndspliktig verksamhet kan nämnas Bauer Media AB som redovisade 545 miljoner kronor i intäkter för 2020 och Kilohertz AB som redovisade 302 miljoner kronor. Det finns både större och mindre aktörer som sänder tv eller ljudradio via tråd. Bland de större aktörerna återfinns många tidnings- och tidskriftsföretag. De mindre aktörerna utgörs i huvudsak av ideella föreningar, t.ex. församlingar som sänder från gudstjänster.

Företagens administrativa börda

Förslaget om krav på information om ägande berör företag som sänder tv eller sökbar text-tv, sänder kommersiell radio, sänder ljudradio där inget tillstånd krävs eller där regeringen meddelar tillstånd, som tillhandahåller beställ-tv eller som tillhandahåller beställradio som finansieras med public service-avgiften. Förslaget innebär en utökning av den nuvarande informationsplikten dels genom att information om leverantörens ägare och ägarstruktur ska lämnas, dels genom att kretsen av de som ska lämna information blir vidare. Informationen ska hållas tillgänglig på det sätt som leverantören bestämmer. För de som redan omfattas av krav på att lämna information bör arbetsinsatsen för att även informera om ägande ses som marginell.

De leverantörer som inte tidigare omfattats av kravet på att lämna information är de som sänder sökbar text-tv, kommersiell radio, ljudradio där inget tillstånd krävs, t.ex. ljudradio via tråd, och ljudradio där regeringen meddelar tillstånd samt de som tillhandahåller beställradio som finansieras med public service-avgiften. Det kan inte uteslutas att vissa av de tillkommande leverantörerna även tillhandahåller andra tjänster där information redan ska lämnas eller att de bedriver verksamhet som omfattas av e-handelslagen. Andra leverantörer kan omfattas av eller ha ett utgivningsbevis enligt yttrandefrihetsgrundlagen och ska av den anledningen lämna viss information om verksamheten. Även för dessa får den ökade arbetsinsatsen för att lämna informationen ses som marginell.

För övriga leverantörer av medietjänster bedöms skyldigheten medföra en viss ökning av den administrativa bördan. Denna är dock begränsad till sin omfattning och bör med hänsyn till syftet med förslaget ses som godtagbar.

Regelrådet anser att konsekvensutredningen i utkastet till lagrådsremiss borde ha innehållit en motivering av bedömningen att tidsåtgång och administrativa kostnader för att leva upp till det utökade informationskravet är marginella och då särskilt utifrån de mindre aktörernas förutsättningar. Att tillhandahålla information om ägande, t.ex. genom att göra sådan information tillgänglig på företagets webbsida, bör vara en uppgift som varken är tidskrävande eller personalintensiv. Information om vem som äger ett företag bör i allmänhet finnas lätt tillgänglig inom företaget i fråga. Att hitta och sammanställa den efterfrågade informationen om vem som äger företaget bedöms därför inte vara en betungande uppgift. Uppgifterna behöver endast uppdateras om företaget byter ägare. Tidsåtgången för att ta fram och publicera informationen är därmed typiskt sett begränsad. Det gäller både för större och mindre aktörer.

Särskilt om förutsättningarna för små företag

Regelrådet efterfrågar en beskrivning av om särskild hänsyn tagits till små företag vid reglernas utformning. Som beskrivits ovan är de berörda företagen till sin storlek både större, ofta internationellt etablerade medieföretag, och mindre verksamheter. Sammantaget är medieföretagen som berörs, oavsett om de är stora eller små, vana vid att verka i ett sammanhang som är reglerat genom att det t.ex. ställs krav på sändningstillstånd och registrering. När det gäller reglernas utformning innebär förslaget att det är leverantören av medietjänsten som avgör hur information om ägande ska hållas tillgänglig. Det innebär att det är upp till leverantören att bestämma på vilket sätt det ska ske. Regleringen tar därigenom hänsyn till att företag kan ha olika förutsättningar resursmässigt att leva upp till kraven. Sammantaget har reglerna utformats på ett sätt som underlättar också för mindre företag.

6.2 Konsekvenser för det allmänna

<p>Regeringens bedömning: Förslagen innebär en begränsad utökning av Konsumentverkets och Myndigheten för press, radio och tv:s tillsynsansvar.</p>
--

Bedömningen i promemorian överensstämmer med regeringens i fråga om Konsumentverket.

Remissinstanserna: Inga remissinstanser lämnar synpunkter på bedömningen av konsekvenserna för Konsumentverket i denna del.

Bedömningen i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har yttrat sig särskilt i denna del.

Skälen för regeringens bedömning

Myndigheten för press, radio och tv

Myndigheten för press, radio och tv ska utöva tillsyn över att den nya bestämmelsen om att information ska lämnas om en leverantörs ägare och ägarstruktur följs. Myndigheten för press, radio och tv ansvarar enligt sin instruktion för frågor om tillsyn när det gäller bl.a. tv och ljudradio om uppgifterna inte ligger på någon annan myndighet (1 § andra stycket förordningen [2020:879] med instruktion för Myndigheten för press, radio och tv). Myndigheten har redan i dag tillsyn över att flera av bestämmelserna i radio- och tv-lagen följs (16 kap. 3 §). Förslaget bedöms innebära en begränsad utökning av myndighetens tillsynsansvar. Det bedöms inte medföra något behov av ökade resurser.

Konsumentverket

Konsumentverket har sedan den 1 december 2020 tillsyn över att bestämmelsen i 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen om att leverantörer ska lämna viss information om verksamheten följs (prop. 2019/20:168 s. 162 f., bet. 2020/21:KU3, rskr. 2020/21:16). Tillsynen över bestämmelsen bedömdes inte medföra något behov av ökade resurser. Genom förslaget utökas tillsynsansvaret vad gäller kretsen av leverantörer som ska lämna information. Utökningen är dock begränsad när det gäller antalet nya leverantörer som omfattas av förslaget. Förslaget bedöms inte medföra något behov av ökade resurser.

Domstolarna

Myndigheten för press, radio och tv får förelägga leverantörer att följa bestämmelsen om information om ägande vid äventyr av vite. Ett sådant beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Vidare ska frågor om utdömmande av vite prövas av sådan domstol. Det förslag som nu lämnas bedöms endast medföra en marginell ökning av antalet mål i allmän förvaltningsdomstol.

Om en leverantör inte lämnar övrig information som avses i 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen tillämpas marknadsföringslagens sanktionssystem, med vissa undantag. Enligt marknadsföringslagen ska Patent- och marknadsdomstolen pröva mål som rör vissa sanktioner. Vidare får Konsumentombudsmannen meddela beslut om vissa sanktioner, som får överklagas till denna domstol. Som har beskrivits ovan bedöms den utökning av Konsumentverkets tillsynsansvar som nu är aktuell som begränsad. Förslaget bedöms därmed endast medföra en marginell ökning av antalet mål i Patent- och marknadsdomstolen. Förslaget bedöms inte medföra något behov av ökade resurser till domstolarna.

6.3 Konsekvenser för enskilda

Förslaget om en skyldighet att informera om vem som äger en leverantör av medietjänster innebär att möjligheten för enskilda medieanvändare att skapa sig en uppfattning om leverantören och möjligheten att värdera innehållet och trovärdigheten i en medietjänst förbättras.

6.4 Bedömningar i övrigt

Förslagen bedöms inte ha några konsekvenser för brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet, för sysselsättning och offentlig service i olika delar av landet, för jämställdheten mellan kvinnor och män och inte heller för möjligheterna att nå de integrationspolitiska målen.

6.5 Bedömning av förslagen i förhållande till de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Förslagen bedöms vara i överensstämmelse med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till den Europeiska unionen. Den föreslagna bestämmelsen om att beställradio ska omfattas av informationskravet för leverantörer av medietjänster ska anmälas enligt direktiv 2015/1535/EU om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster

8 § När en tjänsteleverantör tillhandahåller informationssamhällets tjänster ska leverantören ge information om sitt namn, sin adress i etableringsstaten och sin e-postadress samt i förekommande fall

1. organisationsnummer,
2. registreringsnummer för mervärdesskatt, och
3. behörig tillståndsmyndighet.

Om en tjänsteleverantör bedriver reglerad yrkesverksamhet ska informationen även omfatta uppgifter om

1. yrkestitel och den stat där denna erhållits,
2. den yrkesorganisation eller liknande där tjänsteleverantören är registrerad, och
3. de bestämmelser som är tillämpliga på yrkesverksamheten och sättet att få tillgång till dem.

Informationen ska finnas tillgänglig för tjänstemottagare och myndigheter på ett enkelt, direkt och stadigvarande sätt.

I fråga om leverantörer av beställ-tv och leverantörer av beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst gäller även 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen (2010:696).

Paragrafen innehåller bestämmelser som innebär att en tjänsteleverantör som tillhandahåller informationssamhällets tjänster ska se till att

tjänstemottagare och myndigheter har tillgång till viss information på ett enkelt, direkt och stadigvarande sätt. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

Fjärde stycket har ändrats genom att hänvisningen till radio- och tv-lagen även omfattar leverantörer av beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst. Enligt 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen (2010:696) ska en leverantör av medietjänster se till att mottagare av dess tjänster har tillgång till viss information om leverantören (se 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen och kommentaren till den bestämmelsen).

7.2 Förslaget till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696)

2 kap.

Information om leverantörer av medietjänster

1 § *En leverantör av medietjänster ska tillhandahålla information enligt andra stycket, om leverantören*

1. sänder tv eller sökbar text-tv,
2. sänder kommersiell radio,
3. sänder ljudradio där inget tillstånd krävs,
4. sänder ljudradio där regeringen meddelar tillstånd,
5. tillhandahåller beställ-tv, eller

6. tillhandahåller beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

Leverantören ska se till att mottagare av dess tjänster alltid och på ett enkelt sätt har tillgång till

1. namnet på leverantören av medietjänster,
2. den geografiska adress där leverantören är etablerad,
3. kontaktuppgifter om leverantören, däribland e-postadress och webbplats,
4. uppgifter om behörig tillsynsmyndighet, och
5. uppgifter om vem som är leverantörens ägare, leverantörens ägarstruktur och, i förekommande fall, ägarens organisationsnummer.

För leverantörer av beställ-tv och leverantörer av beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst gäller även 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster.

Paragrafen innehåller bestämmelser som innebär att de leverantörer av medietjänster som räknas upp ska se till att den som tar emot en medietjänst alltid och på ett enkelt sätt ska ha tillgång till viss information om leverantören. Bestämmelsen följer av artikel 5 i AV-direktivet genom ändringsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitten 4.1 och 4.2.

Första stycket har ändrats genom att kretsen av de leverantörer som omfattas av bestämmelsen utökats på så sätt att även den som sänder sökbar text-tv, kommersiell radio, ljudradio där inget tillstånd krävs eller där regeringen meddelar tillstånd eller som tillhandahåller beställradio som finansieras med public service-avgiften ska lämna information.

Genom ändringen i *andra stycket tredje punkten* har förtydligats att uppgifterna avser kontaktoppgifter. Någon ändring i sak är inte avsedd.

Ändringen i *andra stycket femte punkten* innebär att den information som ska lämnas har utökats till att även omfatta information om vem som äger leverantören av medietjänster, leverantörens ägarstruktur och, i förekommande fall, ägarens organisationsnummer. Information ska lämnas om namnet på leverantörens ägare och om ägarens organisationsnummer, om ägaren har ett sådant. Om ägaren är en privatperson ska endast personens namn anges. Med information om leverantörens ägarstruktur avses information om ägaren ingår i en koncern eller någon annan form av organiserat samarbete. Om en leverantör har flera ägare ska informationen om ägarstruktur även avse vilken ägare eller grupp av ägare som har ett betydande inflytande över leverantören. Myndigheten för press, radio och tv har tillsyn över att kravet om information om ägarförhållanden i *andra stycket femte punkten* följs (se 16 kap. 3 § och kommentaren till den bestämmelsen). Konsumentverket har tillsyn över att övriga krav på information i *andra stycket* följs (se 16 kap. 4 § och kommentaren till den bestämmelsen).

Tredje stycket har ändrats genom att hänvisningen till lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster även omfattar leverantörer av beställradio som finansieras med public service-avgiften.

Tidigare förarbeten finns i prop. 2009/10:115 s. 120 f. och s. 274 samt prop. 2019/20:168 s. 162 f. och s. 213.

16 kap.

3 § Myndigheten för press, radio och tv har tillsyn över att programföretagen följer sådana villkor som har beslutats med stöd av 4 kap. 9 § 1–4, 6–9, 16 och 17, 11 kap. 3 § *andra stycket* 1–3, 5–8, 16 och 17 samt 13 kap. 9 § och 27 § första stycket 3.

Myndigheten för press, radio och tv har även tillsyn över att *en sådan leverantör av medietjänster som anges i 2 kap. 1 § första stycket följer bestämmelsen om tillhandahållande av information i 2 kap. 1 § andra stycket 5. Dessutom har myndigheten tillsyn när det gäller bestämmelserna om exklusiva rättigheter i 5 kap. 9 §, tillgänglighet i 5 kap. 12 §, om beslutet har fattats av myndigheten, och lämpliga åtgärder i 9 a kap. 1, 3 och 13 §§.*

Paragrafen reglerar Myndigheten för press, radio och tv:s tillsyn. Övervägandena finns i avsnitt 4.4.

Ändringen i *andra stycket* innebär att det nya kravet att lämna information om leverantörens ägarförhållanden enligt 2 kap. 1 § *andra stycket* 5 omfattas av Myndigheten för press, radio och tv:s tillsyn. Om en leverantör inte lämnar sådan information får myndigheten besluta om de förelägganden som behövs i enskilda fall för att bestämmelsen ska följas. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite (se 17 kap. 3 a § och kommentaren till den bestämmelsen).

Konsumentverkets tillsyn

4 § Konsumentverket har tillsyn över att *en sådan leverantör av medietjänster som anges i 2 kap. 1 § första stycket följer bestämmelsen om tillhandahållande av*

information i 2 kap. 1 § andra stycket 1–4. Konsumentverket har även tillsyn när det gäller bestämmelserna om reklam i 8 kap. 7 § första stycket, 8 och 9 §§, 14 § första och andra styckena, 9 a kap. 10 och 11 §§ och 15 kap. 4 §.

Paragrafen reglerar Konsumentverkets tillsyn. Övervägandena finns i avsnitt 4.4.

Ändringen innebär att det nya kravet att lämna information om leverantörens ägarförhållanden enligt 2 kap. 1 § andra stycket 5 inte omfattas av Konsumentverkets tillsyn. Det kravet omfattas inte heller av någon sanktion enligt 17 kap. 3 §. Kravet omfattas i stället av Myndigheten för press, radio och tv:s tillsyn enligt 16 kap. 3 § andra stycket och sanktion enligt 17 kap. 3 a § (se kommentarerna till dessa bestämmelser).

Paragrafen har också ändrats så att Konsumentverket anges som tillsynsmyndighet i stället för Konsumentombudsmannen. Någon ändring i sak är inte avsedd.

17 kap.

3 § Om en sådan leverantör av medietjänster som anges i 2 kap. 1 § första stycket inte lämnar den information som anges i 2 kap. 1 § andra stycket 1–4 tillämpas marknadsföringslagen (2008:486), med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

Av paragrafen följer att sanktionssystemet i marknadsföringslagen (2008:468) är tillämpligt om inte den information som anges i 2 kap. 1 § andra stycket 1–4 lämnas. Övervägandena finns i avsnitt 4.4.

Ändringen är en följd av att kretsen av de leverantörer som ska lämna information enligt 2 kap. 1 § har utökats. Av bestämmelsen framgår också att det nya kravet på att lämna information om leverantörens ägarförhållanden inte omfattas av sanktionssystemet i marknadsföringslagen.

Tidigare förarbeten finns i prop. 2019/20:168 s. 163 f. och s. 213.

3 a § Om en sådan leverantör av medietjänster som anges i 2 kap. 1 § första stycket inte lämnar den information som anges i 2 kap. 1 § andra stycket 5, får Myndigheten för press, radio och tv besluta om de förelägganden som behövs i enskilda fall för att bestämmelsen ska följas. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Paragrafen, som är ny, reglerar sanktion när information enligt 2 kap. 1 § andra stycket 5 inte lämnas. Övervägandena finns i avsnitt 4.4.

Enligt 2 kap. 1 § första stycket och andra stycket 5 ska vissa leverantörer av medietjänster se till att mottagare av deras tjänster alltid och på ett enkelt sätt har tillgång till information om vem som är leverantörens ägare, leverantörens ägarstruktur och, i förekommande fall, ägarens organisationsnummer. Om en leverantör inte följer detta krav får Myndigheten för press, radio och tv besluta om de förelägganden som behövs för att leverantören ska följa bestämmelsen.

Ett beslut om föreläggande får förenas med vite. I lagen (1985:206) om viten finns allmänna bestämmelser om viten. Ett vitesföreläggande ska bl.a. vara tillräckligt tydligt (se t.ex. RÅ 1994 ref. 29). Det innebär också

att det i ett föreläggande ska anges vad som krävs för att följa bestämmelserna och inom vilken tid detta ska göras (se prop. 2009/10:115 s. 320 f.). Ett beslut om föreläggande får inte stå i strid med yttrandefrihetsgrundlagens bestämmelse om redaktionell självständighet (3 kap. 6 § YGL). Ett beslut om föreläggande får därför inte innebära ett krav på att informationen ska lämnas i en grundlagsskyddad sändning.

Myndighetens beslut om föreläggande som har förenats med vite får överklagas till allmän förvaltningsdomstol (se 20 kap. 4 § första stycket och kommentaren till den bestämmelsen).

20 kap.

4 § Beslut av Justitiekanslern, Myndigheten för press, radio och tv, granskningsnämnden för radio och tv eller Konsumentombudsmannen om förelägganden som har förenats med vite enligt 17 kap. 3 a §, 10 §, 11 § första stycket, 12 och 13 a §§ får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Förelägganden enligt 17 kap. 10 §, 11 § första stycket 3, 4, 6 och 8 och 12 § gäller omedelbart, om inte något annat bestäms.

Paragrafen reglerar vilka vitesförelägganden som kan överklagas. Övervägandena finns i avsnitt 4.4.

Ändringen i första stycket innebär att Myndigheten för press, radio och tv:s beslut enligt 17 kap. 3 a § att förelägga en leverantör av medietjänster att följa bestämmelsen om att lämna information som rör ägare och ägarstruktur i 2 kap. 1 § andra stycket 5 vid äventyr av vite får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Sammanfattning av promemorian

I promemorian lämnas förslag om att införa nya regler i radio-och tv-lagen som syftar till att öka tillgången till information om ägarförhållandena hos leverantörer av medietjänster. Förslag lämnas också med syfte att synkronisera tillståndsperioderna för tv som finansieras med public service-avgiften och annan tv. Vidare föreslås bestämmelserna om återkallelse av tillstånd vid överträdelser av radio-och tv-lagens regler om produktplacering, sponsring, reklam och andra annonser ändras i syfte att åstadkomma en mer proportionell koppling mellan arten av överträdelse och tillgänglig sanktion. Slutligen lämnas förslag om flexiblare annonsregler för kommersiell radio, med syfte att likställa regleringen om högsta tillåtna tid för annonser med den som gäller för tv och därmed förbättra villkoren för kommersiell radio. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2022.

Förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen
(2010:696)

Härigenom föreskrivs ifråga om radio- och tv-lagen (2010:696) att 2 kap. 1 §, 4 kap. 12 §, 15 kap. 2 §, 17 kap. 3 §, 18 kap. 2 och 5 §§ och rubriken närmast före 2 kap. 1 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

Information om programföretag som sänder tv och leverantörer av beställ-tv

Information om leverantörer av medietjänster

1 §

Programföretag som sänder tv liksom leverantörer av beställ-tv ska se till att mottagare av deras tjänster alltid och på ett enkelt sätt har tillgång till

- 1. namnet på leverantören av medietjänster,*
- 2. den geografiska adress där leverantören är etablerad,*
- 3. uppgifter om leverantören, däribland e-postadress och webbplats, och*
- 4. uppgifter om behörig tillsynsmyndighet.*

Leverantörer av medietjänster ska se till att mottagare av deras tjänster alltid och på ett enkelt sätt har tillgång till sådan information som framgår av andra stycket om leverantören

- 1. sänder tv eller sökbar text-tv,*
- 2. sänder kommersiell radio,*
- 3. sänder ljudradio där inget tillstånd krävs,*
- 4. sänder ljudradio där regeringen meddelar tillstånd,*
- 5. tillhandahåller beställ-tv, eller*
- 6. tillhandahåller beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst*

Den information som en leverantör ska tillhandahålla ska omfatta

- 1. namnet på leverantören av medietjänster,*
- 2. den geografiska adress där leverantören är etablerad,*
- 3. uppgifter om leverantören, däribland e-postadress och webbplats,*
- 4. uppgifter om behörig tillsynsmyndighet, och*
- 5. uppgift om vem som är leverantörens ägare, leverantörens ägarstruktur och, i förekommande*

För leverantörer av beställ-tv gäller även 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster.

17 kap.

3 §¹

Om ett programföretag som sänder tv eller en leverantör av beställ-tv inte lämnar information enligt 2 kap. 1 § tillämpas marknadsföringslagen (2008:486), med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörringsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

Om en sådan leverantör av medietjänster som anges i 2 kap. 1 § första stycket inte lämnar den information som anges i bestämmelsen tillämpas marknadsföringslagen (2008:486), med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörringsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2022.

Förteckning över remissinstanserna – promemorian

Bilaga 3

Efter remiss har yttranden kommit in från

Allmänna reklamationsnämnden, Bauer Media AB, C More Entertainment AB, Elektronikbranschen, Folkhälsomyndigheten, Försvarets radioanstalt, Försvarmakten, Förvaltningsrätten i Stockholm, Göteborgs universitet (Nordicom), Integritetsskyddsmyndigheten, It- och telekomföretagen, Justitiekanslern, Kammarrätten i Jönköping, Kommerskollegium, Konkurrensverket, Konsumentverket, Kungl. biblioteket, Linnéuniversitetet (Medieinstitutet FOJO), Myndigheten för press, radio och tv, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Myndigheten för tillgängliga medier, Nordic Entertainment Group UK, Post- och telestyrelsen, Regelrådet, Riksdagens ombudsmän, Spelinspektionen, Statens medieråd, Statskontoret, Svenska Filminstitutet, Svenska Journalistförbundet, Svenskt Näringsliv, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB, Säkerhetspolisen, Teracom Group AB, Totalförsvarets forskningsinstitut och Uppsala universitet (juridiska fakulteten).

Följande instanser har avstått från att yttra sig eller inte avhört:

Al Jazeera Media Network, Axess Publishing AB, BBC Global News Ltd, BBC Studios Distribution Ltd, Bonnier Broadcasting/TV4 AB, Boxer/Comhem/Tele2 Sverige AB, CSI Sports Network Ltd, DB Media AB, Discovery Corporate Services Ltd, Ericsson AB, Eurosport SAS, Facebook Sweden AB, Film- & TV-producenterna, Fox Networks Group España S.L, Företagarna, Google Sweden, HBO Nordic, Hi3G Access AB, Kilohertz AB, Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS), NGC Europe Ltd, Nickelodeon International Ltd, NRJ Sweden AB, Nya Radio City AB, Närradions riksorganisation, Publicistklubben, Radio Nova AB, SES Astra, Skärgårdsradion AB, Stiftelsen reklamombudsmannen, Svenska Medietjänster AB, Sverigefinska Riksförbundet, Sveriges Kommuner och Regioner, Sveriges annonsörer, Sveriges kommunikationsbyråer, Sveriges konsumenter, Sveriges Utbildningsradio AB, Telenor Sverige AB, Telia Company AB, TU Medier i Sverige, Turner Broadcasting System Europe Ltd, Utgivarna och VIMN Netherlands B.V.

Lagförslaget i utkastet till lagrådsremiss

Förslag till lag om ändring i lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §¹

När en tjänsteleverantör tillhandahåller informationssamhällets tjänster ska leverantören ge information om sitt namn, sin adress i etableringsstaten och sin e-postadress samt i förekommande fall

1. organisationsnummer,
2. registreringsnummer för mervärdesskatt, och
3. behörig tillståndsmyndighet.

Om en tjänsteleverantör bedriver reglerad yrkesverksamhet ska informationen även omfatta uppgifter om

1. yrkestitel och den stat där denna erhållits,
2. den yrkesorganisation eller liknande där tjänsteleverantören är registrerad, och
3. de bestämmelser som är tillämpliga på yrkesverksamheten och sättet att få tillgång till dem.

Informationen ska finnas tillgänglig för tjänstemottagare och myndigheter på ett enkelt, direkt och stadigvarande sätt.

I fråga om leverantörer av beställ-tv gäller även 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen (2010:696).

I fråga om leverantörer av beställ-tv och leverantörer av beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst gäller även 2 kap. 1 § radio- och tv-lagen (2010:696).

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2023.

Härigenom föreskrivs i fråga om radio- och tv-lagen (2010:696)

dels att 2 kap. 1 §, 16 kap. 3 och 4 §§, 17 kap. 3 § och 20 kap. 4 § och rubriken närmast före 2 kap. 1 § och 16 kap. 4 § radio- och tv-lagen (2010:696) ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 17 kap. 3 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

Information om programföretag som sänder tv och leverantörer av beställ-tv

Information om leverantörer av medietjänster

1 §

Programföretag som sänder tv liksom leverantörer av beställ-tv ska se till att mottagare av deras tjänster alltid och på ett enkelt sätt har tillgång till

1. namnet på leverantören av medietjänster,

2. den geografiska adress där leverantören är etablerad,

3. uppgifter om leverantören, däribland e-postadress och webbplats, och

4. uppgifter om behörig tillsynsmyndighet.

För leverantörer av beställ-tv gäller även 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster.

Leverantörer av medietjänster ska se till att mottagare av deras tjänster alltid och på ett enkelt sätt har tillgång till sådan information som framgår av andra stycket, om leverantören

1. sänder tv eller sökbar text-tv,

2. sänder kommersiell radio,

3. sänder ljudradio där inget tillstånd krävs,

4. sänder ljudradio där regeringen meddelar tillstånd,

5. tillhandahåller beställ-tv, eller
6. tillhandahåller beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst.

Den information som en leverantör ska tillhandahålla ska omfatta

1. namnet på leverantören av medietjänster,

2. den geografiska adress där leverantören är etablerad,

3. kontaktuppgifter om leverantören, däribland e-postadress och webbplats,

4. uppgifter om behörig tillsynsmyndighet, och

5. uppgifter om vem som är leverantörens ägare, leverantörens ägarstruktur och, i förekommande

fall, ägarens organisationsnummer.

För leverantörer av beställ-tv och leverantörer av beställradio som finansieras med public service-avgift enligt lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst gäller även 8 § lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster.

16 kap.

3 §²

Myndigheten för press, radio och tv har tillsyn över att programföretagen följer sådana villkor som har beslutats med stöd av 4 kap. 9 § 1–4, 6–9, 16 och 17, 11 kap. 3 § andra stycket 1–3, 5–8, 16 och 17 samt 13 kap. 9 § och 27 § första stycket 3.

Myndigheten för press, radio och tv har även tillsyn när det gäller bestämmelserna om

1. exklusiva rättigheter i 5 kap. 9 §,

2. tillgänglighet i 5 kap. 12 § om beslutet har fattats av myndigheten, och

3. lämpliga åtgärder i 9 a kap. 1, 3 och 13 §§.

Myndigheten för press, radio och tv har även tillsyn när det gäller bestämmelserna om

1. information i 2 kap. 1 § första stycket och andra stycket 5,

2. exklusiva rättigheter i 5 kap. 9 §,

3. tillgänglighet i 5 kap. 12 § om beslutet har fattats av myndigheten, och

4. lämpliga åtgärder i 9 a kap. 1, 3 och 13 §§.

Konsumentombudsmannens tillsyn

Konsumentombudsmannen har tillsyn över att bestämmelsen om information i 2 kap. 1 § följs. *Konsumentombudsmannen* har även tillsyn när det gäller bestämmelserna om reklam i 8 kap. 7 § första stycket, 8 och 9 §§, 14 § första och andra styckena, 9 a kap. 10 och 11 §§ och 15 kap. 4 §.

Konsumentverkets tillsyn

4 §³

Konsumentverket har tillsyn över att bestämmelsen om information i 2 kap. 1 § första stycket och andra stycket 1–4 följs. *Konsumentverket* har även tillsyn när det gäller bestämmelserna om reklam i 8 kap. 7 § första stycket, 8 och 9 §§, 14 § första och andra styckena, 9 a kap. 10 och 11 §§ och 15 kap. 4 §.

² Senaste lydelse 2020:875.

³ Senaste lydelse 2020:875.

17 kap.3 §⁴

Om ett programföretag som sänder tv eller en leverantör av beställ-tv inte lämnar information enligt 2 kap. 1 § tillämpas marknadsföringslagen (2008:486), med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen

Om en sådan leverantör av medietjänster som anges i 2 kap. 1 § första stycket inte lämnar den information som anges i 2 kap. 1 § andra stycket 1–4, tillämpas marknadsföringslagen (2008:486) med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

3 a §

Om en sådan leverantör av medietjänster som anges i 2 kap. 1 § första stycket inte lämnar den information som anges i 2 kap. 1 § andra stycket 5, får Myndigheten för press, radio och tv besluta de förelägganden som behövs i enskilda fall för att bestämmelsen ska följas. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

20 kap.4 §⁵

Beslut av Justitiekanslern, Myndigheten för press, radio och tv, granskningsnämnden för radio och tv eller Konsumentombudsmannen om förelägganden som har förenats med vite enligt 17 kap. 10 §, 11 § första stycket, 12 och 13 a §§ får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Beslut av Justitiekanslern, Myndigheten för press, radio och tv, granskningsnämnden för radio och tv eller Konsumentombudsmannen om förelägganden som har förenats med vite enligt 17 kap. 3 a §, 10 §, 11 § första stycket, 12 och 13 a §§ får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Förelägganden enligt 17 kap. 10 §, 11 § första stycket 3, 4, 6 och 8 och 12 § gäller omedelbart, om inte något annat bestäms.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2023.

⁴ Senaste lydelse 2020:875.

⁵ Senaste lydelse 2020:875.

Förteckning över remissinstanserna – utkastet till lagrådsremiss

Efter remiss har yttranden kommit in från

Bauer Media AB, Försvarsmakten, Förvaltningsrätten i Stockholm, Göteborgs universitet (Nordicom), HBO Nordic, Integritetsskyddsmyndigheten, Justitiekanslern, Kammarrätten i Jönköping, Kommerskollegium, Konsumentverket, Linnéuniversitetet (Medieinstitutet FOJO), Myndigheten för press, radio och tv, Myndigheten för psykologiskt försvar, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Nordic Entertainment Group AB, Post- och telestyrelsen, Regelrådet, Riksdagens ombudsmän, Säkerhetspolisen, Statens medieråd, Statskontoret, Svenska journalistförbundet, Sveriges advokatsamfund, Telia Company AB och TV4 AB.

Följande instanser har avstått från att yttra sig eller inte avhört:

Axess Publishing AB, C More Entertainment AB, DB Media AB, Företagarna, Kilohertz AB, Närradions riksorganisation, NRJ Sweden AB, Nya Radio City AB, Radio Nova AB, SES Astra, Skärgårdsradion AB, Svenska Medietjänster AB, Svenskt Näringsliv, Sverigefinska Riksförbundet, Sveriges konsumenter, Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB, Sveriges Utbildningsradio AB, Tele2 Sverige AB och Teracom Group AB.